

Indledning

Hvilken pleje der er bedst for et område afhænger meget af hvilke ønsker man har til brugen af området. Er det fx et formål at optimere naturindhold, rekreative interesser, økonomi, sikkerhed eller noget helt andet.

Jeg fornemmer at I ønsker lidt af det hele. Man kan naturligvis ikke optimere på alle parametre på en gang, men man kan godt lave en drift hvor alle parametre er tilgodeset i et rimeligt omfang.

Dette forslag til en plejeplan kommer ud fra de ønsker til området som jeg hørte beboerne snakke om på skovvandingen i efteråret 2018.

Skov

Jeres skov er set i sammenhæng med traditionel skovdrift en lille skov. Det er formentligt en skov hvor det aldrig vil være muligt at producere tømmer af god kvalitet. Skoven har der i mod en størrelse der giver gode muligheder for rekreative interesser og naturindhold. I forhold til sikkerhed vil det primært være et spørgsmål om at undgå stormfald.

Jeg vil derfor helt klart anbefale at I har en blandingskov. Dvs. en skov der består af flere forskellige træarter og størrelser.

Træartsvalg

For at få sunde træer der trives er det vigtigt at artsvalget passer til de lokale forhold. Jeres jordbund er relativt sandet og våd. Det sætter naturligvis nogen begrænsninger i forhold til valg af træarter. Jeg vil mene at de primære arter bør være: birk, eg, ahorn, skovfyr, østriskfyr, rødelf, bøg, kirsebær, duglas og lærk. Det betyder ikke at andre arter ikke kan være repræsenteret, de skal bare ikke dominere større arealer.

Contortafyr samt grantræer bør undgås på fugtige arealer da de ikke er så stormfaste. Pil og poppel bør undgås i nærheden af kloakledninger da rødderne kan ødelægge ledningerne.

Dyrkning af skoven

Jeg mener ikke at der er behov for at plante noget. Der er rigeligt med træer til at smide frø og det ser ud til at de spirer frodigt frem. Dyrkning af skoven er derfor kun et spørgsmål om at tynde i træerne så de udvikler sig til sunde træer med en fornuftig afstand mellem træerne og en blanding af træarter som er tilpasset lokalområdet.

Det nuværende udgangspunkt varierer meget, der er dele af skoven som består af eg i rækker, andre dele som hovedsageligt består af tynde birketræer osv. At lave en stabil balandingskov er derfor ikke noget der kan gøres i løbet af få år. Det vil tage mange år hvor man langsomt vil nærme sig målet. Metoden til at nå målet er simpel at beskrive = korrekt tynding. Hvordan det gøres i praksis er straks mere vanskeligt at beskrive, men jeg kan prøve at give nogen hovedregler.

Principper for tynding

Det er vigtigt at der er afstand mellem træerne. Hvis de står for tæt bliver stammerne tynde og knækker nemmere i storm.

Målet er at afstanden mellem træerne er ca. 50% af højden. Dvs. at hvis træerne i et område er ca. 10 m høje bør afstanden mellem dem være ca. 5 m (i gennemsnit). Når træerne så vokser til en højde på 15 m øges afstanden mellem dem til ca. 7,5 m.

I har områder hvor træerne står langt tættere end en træafstand på 50%. Der ligger derfor et større tyndingsarbejde i at få øget afstanden mellem træerne. I den forbindelse skal man være forsigtig og ikke gå for hurtigt frem. Det er ikke sikkert at man kan opnå den ønskede afstand med det samme. Ved hver tynding bør man ikke tynde kraftigere end at der er 1 - 1,5 m fri luft mellem kronerne. Når et område er tyndet bør det have fred til at vokse i 4-5 år inden næste tynding.

Det er ved udvælgelsen af hvilke træer der fjernes ved en tynding, at man virkelig har mulighed for at påvirke sin skov. Gøres det korrekt gavner det skoven, gøres det forkert vil det have negative konsekvenser i mange år. Det er nok et punkt hvor I bør overveje professionel assistance til udvælgelsen af træerne.

Økonomi

Da der ikke er behov for at plante, og der reelt ikke er mulighed for at dyrke værdifuldt tømmer, så begrænser økonomien sig til hvad det koster at få tyndet skoven.

Det kan grundlæggende gøres på 2 måder, enten ved brug af store maskiner eller ved at bruge håndkraft. Med håndkraft så mener jeg sankebrænde. Dvs. at nogen i foreningen fælder træerne mod at få brændet. Man kan sagtens forestille sig mange forskellige mellemløsninger hvor man køber hjælp til dele af arbejdet. Generelt vil jeg anbefale at man ikke køber en større pakke end det der er behov for.

	Fordele	Ulemper
Maskinløsning	<ul style="list-style-type: none"> • Magelig, man behøver ikke at tage hænderne op af lommen. • Man kan købe en færdig pakke.	<ul style="list-style-type: none"> • Formentligt den dyreste løsning • Det kan ses på skoven når man kører med store maskiner. Det giver hjulspor og ser generelt brutalt ud.
Manuel løsning	<ul style="list-style-type: none"> • Mere skånsom for skoven • Giver rekreative oplevelser til dem der udfører arbejdet. • Billigt brænde	<ul style="list-style-type: none"> • Kræver at der er nogen i foreningen der vil tage fat.

Jeg vil anbefale at I laver en sanke / selvskover liste. Så kan man skrive sig på hvis man ønsker brænde.

Små træer som kan fældes uden problemer, kan fældes af dem på selvskoverlisten.

Hvis træerne er større og vanskelige at fælde, kan I købe hjælp til fældningen, men oprydningen kan gøres af dem fra sankelisten.

Skovbryn - beplantning ved skel til nabo

Spørgsmålet om sikkerhed er mest relevant i nærheden af skel. Der er klart at jo flere og større træer der står ved skel jo større risiko er der for at et træ falder ind til naboen i stormvejr. Hvilken grad af risiko man vil leve med er mest et politisk spørgsmål.

For uden spørgsmålet om sikkerhed er der også emner om skygge i haver og afskærmning i forhold til stier i skoven.

Der er således modstridende interesser. Hvis man ikke ønsker en risiko så skal alle træer der kan nå skel hvis de vælter fjernes. Men det vil nogen steder give direkte indkik i haverne fra stierne i området.

Hvor meget beplantning og størrelsen på beplantningen ved skel er mest et holdningsmæssigt spørgsmål. Man kan også overveje om der skal gælde samme regler alle steder eller om der skal være forskel. Om I vælger den ene eller anden løsning er fagligt underordnet, men det har naturligvis betydning for hvordan skovbrynet skal passes.

Man kan også overveje om det er et emne der bør beslattes på en generalforsamling, eller om de enkelte grundejere skal have lidt frirum til at beslutte hvordan beplantningen ved skel skal være.

Jeg har forsøgt at komme med nogen forslag:

- Ingen risiko: Træerne må ikke være højere end afstanden til skel.
- Lille risiko: Træer som kan nå skel hvis de vælter må ikke være højere end 10 m.
- Lille risiko: Træer må ikke være så høje så de kan nå naboens hus hvis de vælter.
- Begrænse indkik: optimere lav beplantning i en højde på 2-3 m ved skel, således at indkik begrænses. Dette gøres ved at fælde større træer som giver skygge for den lavere beplantning.
- Begrænse skygge: Træer som giver væsentlige skyggegener fældes.
- Gives fri: nærmeste grundejer selv kan bestemme hvilke træer der skal fældes i skovbrynet i en afstand på op til 10 m fra skel. Hvis grundejer ønsker træer fældet kan han gøre det for egen regning.

3m bælder

Grundejerforeningen har en del smalle bælder. Jeg fornemmer at der er en usikkerhed om hvad disse områder skal bruges til. Nogen steder ligger der stier andre steder er det uigennemtrængeligt krat. Hvilken pleje af disse områder der er den optimale afhænger af hvad man vil bruge arealet til.

Så jeg vil mene at man først bør beslutte hvad disse arealer skal bruges til, der efter kan man tage stilling til hvordan de skal passes.

Man kan også overveje om det er arealer som grundejerforeningen/fællesskabet har noget at bruge til. Hvis grundejerforeningen ikke har brug for disse arealer kunne de overdrages til grundejerne. Så ville foreningen spare penge til pleje.

Jeg kan forstå at der på dele af bælderne ligger kloakledninger.

Flere af bælderne er bevokset med store træer. Da bælderne samtidigt er smalle er det næsten umuligt at fælde store træer uden at påvirke naboerne. Træfældning på sådanne smalle områder er derfor næsten altid forbundet med besvær og store omkostninger, med mindre man kan låne lidt plads hos naboen. En anden ting man også kan være sikker på er at træer ikke holder for evigt, på et eller andet tidspunkt skal de fældes, hvis de ikke falder selv.

I forhold til prisen på træfældning er det væsentligt billigere at fælde små træer end store træer. Den billigste pasning (bortset fra laden stå til) er derfor at fælde træerne hurtigst muligt inden de bliver større og dyrere at fælde. Området kan herefter passes ved at græs og opvækst slås med en buskrydder en gang årligt.

Jeg har forsøgt at give nogen forslag til pasning af bælderne:

- Matrikelstel flyttes og arealerne overdrages til nærmeste nabo. Der tinglyses servitut som sikrer at foreningen kan tilse og vedligeholde kloakkerne. Det koster nogen penge til en landinspektør at flytte stel, men samtidigt slipper foreningen for alle udgifter til vedligehold.
- Arealerne gives fri. Dvs. at nærmeste nabo kan beslutte hvordan området skal beplantes og plejes og afholder udgifterne hermed. Området tilhører stadig grundejerforeningen, og grundejerforeningen kan derfor frit disponere over arealet ved reparation af kloak.
- Områderne tilhører grundejerforeningen og benyttes af grundejerforeningen fx til stier. Områderne plejes på den billigste måde. Dvs. at træerne fældes hurtigst muligt inden de bliver større og dyrere at fælde. Området passes med slåning af græs og opvækst en gang årligt.
- Området tilhører grundejerforeningen. Grundejerforeningen gør ingen ting. Det overlades til grundejers husforsikring at rette op på skader hvis der falder træer ned og ødelægger noget.

stier

I skoven er der flere stier. Disse passes i øjeblikket ved alm. græsslåning og beskæring af beplantning på siderne.

Der er et ønske om flere stier i skoven. Samtidigt er der en ønske fra naboerne til skoven om at stier ikke placeres ved skel.

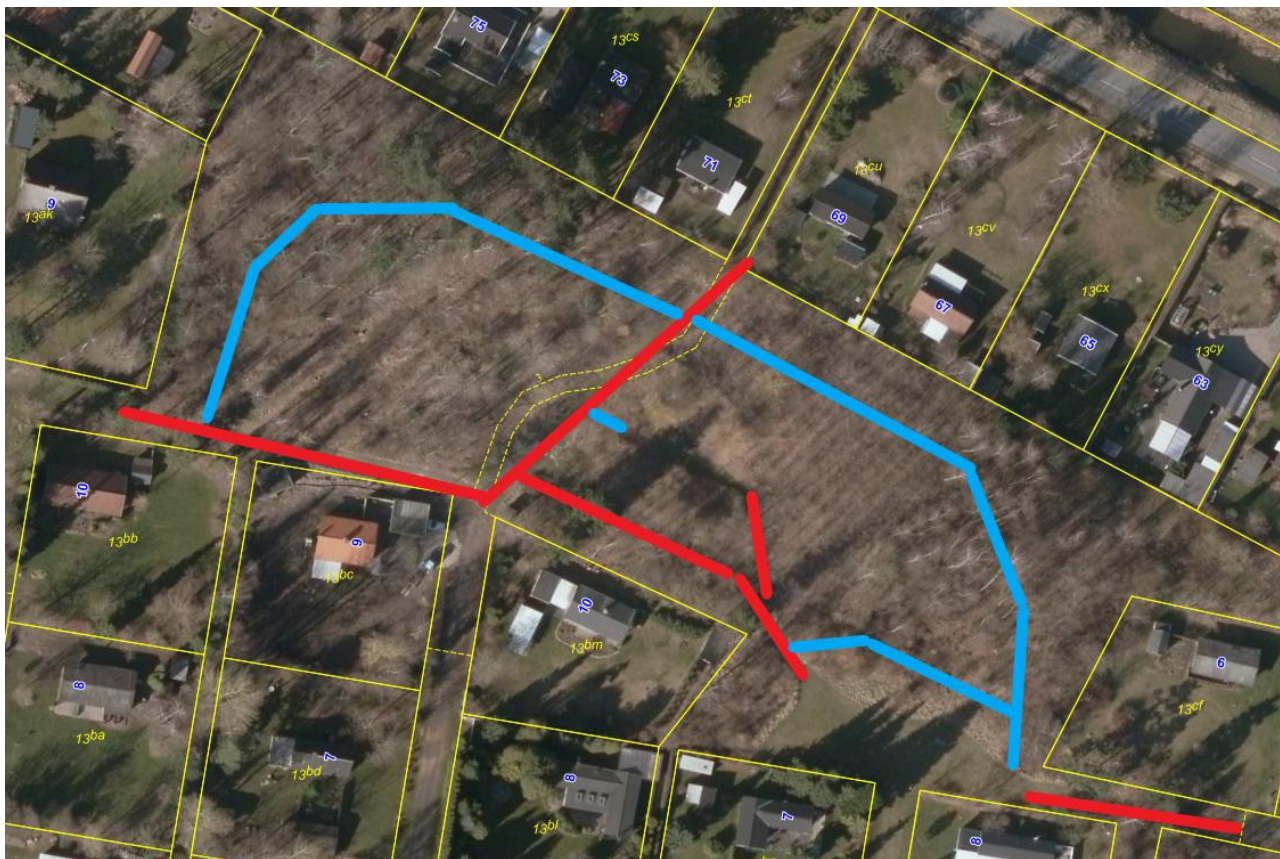
Jeg foreslår at stierne vedligeholdes som hidtil.

Nye stier kan anlægges som trampestier. Dvs. at træer og krat fjernes. Stubbe skæres så langt ned så græsset kan slås med en plæneklipper ligesom de andre stier.

Præcis hvilke stier der skal anlægges og hvor er mere et holdningsspørgsmål end et fagligt spørgsmål.

- Der er et ønske om at kunne gå en runde i skoven, dvs at der skulle anlægges en sti rundt i den nordlige del af skoven.
- Der var et ønske om en sti rundt om festpladsen så man ikke forstyrrede dem der var på pladsen når man går tur.
- Der var et ønske om en lille sti der forbinder den nord/syd gående sti med den åbne plads midt i skoven.

De nuværende stier er skitseret med rødt. Forslag til stier er skitseret med blåt.

Forslag til diskussions / afstemningspunkter på generalforsamlingen

Skovdrift

- Traditionel skovdrift med træer på lige rækker (anbefales absolut ikke)
- Blandingsskov

Metode for tynding

- Der oprettes lister for selvskovere og sankere.
- Så stor en del af arbejdet som muligt med tynding udføres af selvskovere og sankere.
- Der købes hjælp til at vælge hvilke træer der bør fældes.
- Der købes en færdig pakke med en maskinløsning ved tynding af skoven.

Skovbryn

- Ingen risiko: Træerne må ikke være højere end afstanden til skel.
- Lille risiko: Træer som kan nå skel hvis de vælter må ikke være højere end 10 m.
- Lille risiko: Træer må ikke være så høje så de kan nå naboens hus hvis de vælter.
- Begrænse indkik: optimere lav beplantning i en højde på 2-3 m ved skel, således at indkik begrænses. Dette gøres ved at fælde større træer som giver skygge for den lavere beplantning.
- Begrænse skygge: Træer som giver væsentlige skyggegener fældes.
- Gives fri: nærmeste grundejer selv kan bestemme hvilke træer der skal fældes i skovbrynet i en afstand på op til 10 m fra skel. Hvis grundejer ønsker træer fældet kan han gøre det for egen regning.

Stier

- Stisystemet bevares som det er nu.
- Der etableres ny sti nord om festpladsen.
- Der etableres ny sti i vest ende af den lille skovplads.
- Der etableres ny sti rundt i den nordlige del af skoven.

3 m bælder

- Matrikelskel flyttes og arealerne overdrages til nærmeste nabo. Der tinglyses servitut som sikrer at foreningen kan tilse og vedligeholde kloakkerne. Det koster nogen penge til en landinspektør at flytte skel, men samtidigt slipper foreningen for alle udgifter til vedligehold.
- Arealerne gives fri. Dvs. at nærmeste nabo kan beslutte hvordan området skal beplantes og plejes og afholder udgifterne hermed. Området tilhører stadig grundejerforeningen, og grundejerforeningen kan derfor frit disponere over arealet ved reparation af kloak.
- Områderne tilhører grundejerforeningen og benyttes af grundejerforeningen fx til stier. Områderne plejes på den billigste måde. Dvs. at træerne fældes hurtigst muligt inden de bliver større og dyrere at fælde. Området passes med slåning af græs og opvækst en gang årligt.
- Området tilhører grundejerforeningen. Grundejerforeningen gør ingen ting. Det overlades til grundejers husforsikring at rette op på skader hvis der falder træer ned og ødelægger noget.

Åbne områder

- Festpladsen bevares som den er nu
- Festpladsen gøres større
- Udstyr på festpladsen

- Den lille lysning bevares som den er nu
- Den lille lysning gøres større
- Udstyr på den lille lysning.